

Előfizetési ár:
 Egész évre . . . 4 frt.
 Fél évre . . . 2 frt.
 Negyed évre . . 1 frt.

Minden a lap szelvére szabadon csatolható kártya, továbbá előfizetési, hirdetési, felhívási lapok is itt érkezők.

Szerkesztőség
 1-60 tízed 226-ik szám

SZENTES ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI IPAR és GAZDÁSZATI HETILAP.

MEGJELEN MINDEN SZOMBATON.

Hirdetési árak:

10 soros hirdetésért egy évi hirdetés . . . 20 kr.
 10 soros hirdetésért egy évi hirdetés . . . 15 kr.
 10 soros hirdetésért egy évi hirdetés . . . 10 kr.

NYILTÉR
 minden sor 15 kr.

Helyegyi minden egyes betűtől kezdve 10 kr.

Reménytelen levelet nem fogadjunk el. — Kéziratok nem adunk vissza.

Kubikosok társulása.

Csongrádvármegye Mindszent községében nagy mozgalom indult meg a földmunkások vagyis kubikos-szövetkezet név alatt egy erős egyesület megalakítása céljából. Egészen helyesen gondolkoznak a földmunkások, midőn azon elv tagdlatlanul igazságára támaszkodnak, mely szerint egyesüléssel van az erő. Az ipari érdekek előmozdítására maga az ipartörvény nyújt módot, midőn ipartestületek alakítását ajánlja s ily testület ez idő szerint majdnem minden népesebb városban van s az iparosok érdekeitől megkülönböztetik. A gazdasági érdekeiért ott, hol a gazdaságban megvan az a meggyőződés, hogy társulás útján sokat lehet kivívni a gazdálkodás terén, az u. n. gazdasági egyesületek állanak fenn. A közmívelődés előmozdítására a legújabb városban van a városkör és a kaszinó. Vannak továbbá pénzügyintézetek, betegsegélyző és halotti társulatok stb. Hogy mindezekre szükség van, mutatja azon egyszerű tény, hogy azok évek óta állanak fenn. Itt a kubikosoknak nem volna nekik saját érdekeik? Nem végzik-e a legterhebb munkát, mely legújabbjéuk egészségét teszi tönkre s ha az élet legdrágább kincsétől, az egészségtől lesznek megfosztva, micsoda sors várakozik rá?

Mit akarnak tehát a kubikosok? Egyesülni akarnak célból, hogy munkaerejüket jobban értékesíthessék, még pedig önálló vállalkozás útján, hogy az igazán izzadásal szerzett kenyéren kívül egy kis hasznot is lássanak, betegség és munkaképtelenség esetében pedig a koldusbot kikérülésétől róluk gondoskodva legyen.

Midőn a hozzánk beküldött s mai számunkban közlött felhívást olvastuk, önként jutottak eszünkbe a kilflőli, főként németországi munkásegyletek, melyek míg egyrészt a gyár-munkások anyagi segélyezésével foglalkoznak, másrészt politikai szereplésükkel s gyakorlati zavargásaikkal az illető országok belbékejének legveszedelesebb puskaporos aknáit, a miyenektől hazánk — hál' Istennek — mindkorra ürg volt kivédve. Mi ezen felhívásból ily veszedelmes céllatont nem olvastunk ki, sőt azon előzmény után, hogy a mozgalom szervezői nyíltan eszeleseknek, felhívástak tudtunkkal más lapoknak is beküldték s ezzel már előre akarták tudatni, hogy szándékuk becsületlen, nemcsak hogy szivesen köztőljük azt lapunkban, hanem munkálkodásukat erkölcsi támogatásunkról is biztosítjuk mindaddig, míg látni fogjuk, hogy mozgalmuk törvényes terepen maradjon s tisztességes úton igyekezzen a földmunkások sorsát javítani.

Azokban egyáltalán némi észrevételeink is vannak a felhívásban foglalt néhány igen lényeges tételekre.

Első észrevételünk a címnek szól. A tervezett cím nem biztosítja a szövetkezetnek a magyar jellegét, mert habár „Délmagyarországi” hazánk egy része, de több nemzetiségű foglalt magában, mi pedig azt véljük, hogy a szövetkezet első sorban a magyar munkaerőt óhajtja egybeozni. Ezt pedig azzal lehetne egyszerűen elérni, ha „Csongrádmegyei” jellegű kapna, mert már ez által is biztosítva lenne magyar jellege — arra pedig gondolni sem lehet, ha ezen szövetkezetnek kosmopolitikus jellege talánna lenni, hogy abban a rác, német, magyar, tót és oláh munkásokat egy kalap alá hozza.

Második észrevételünk a székhelyre vonatkozik. Azt hisszük, hogy akár Szeged, akár Szentes, akár H. M. Vásárhely már munkaerőjének zöménél fogva is sokkal alkalmasabb székhely lenne mint Mindszent, továbbá oly nagy szövetkezet igazgatásához is már csak külön erővel rendelkeznek fenti városok mint Mindszent. Habár a Megváltó Betlehemben született, még sem lett ez a keresztény világ központja, hanem Ró-

ma. S az esetben, ha a szövetkezet csakugyan „Csongrádmegyei” jellegű lenne, — minek megalapítása a közgyűlést illeti — akkor mi sem természetesebb, mint hogy Szentes legyen annak székhelye, mert kubikosaink munkaképessége és kitartása már világhírű.

Minthogy a szövetkezet alapszabályai csak később fognak készülni, egyelőre egyéb megfigyeléseket nem is tehetünk s általában az egész mozgalmat helyesebb, — mert életrevalóságos mutat. Csak arra töreled, ennek a mozgalom szervezői, hogy vérmes s talán kivételetlen tervekkel ne kezesgessék a kubikosokat, hanem egyesben haladjanak a főcél felé, mely abban áll, hogy önálló vállalkozás útján nehéző foglalkozásokban többre boldoguljanak s beteg társaikkal gondoskodjanak. Ezt pedig körültekintő és lelkiismeretes vezetés mellett el is lehet érni — minthoz az illetőknek kitartást és kellő sikert kívánunk.

A hozzánk beküldött felhívás következőképp hangzik:

Felhívás Magyarország földmunkásaihoz a „Délmagyarországi munkás-szövetkezet”-be leendő belépésre.

Munkástársak!
 A hazánkban folyamatosan lévő vízszabályozási munkálatok keresztül vitelénél első sorban az államnak, azután pedig a vállalkozóknak és végre minden érdekelteknek erős karunk és nehéz munkánkra elkerülhetetlenül szüksége van.

Már több, mint egy évtized óta a legnagyobb részünk talic-kával keresi meg azt, a miro magának és családjának szüksége van és az emberből munka aig képez annyit nyújtani, hogy emberlétünk jóságára is nem egyszer apellálni kénytelenek ne volnánk; pedig úgy az állam, mint az egyes érdekeltek bőkezűleg állodnak mellénk azon munkákra, melyek országszerte elvégzendők, de köztételeink csak a különféle vállalkozók, felügyelők, — és még ezer cím alatt parancok-közben keresztül — mi már csak mozaik ékát kapjuk. Nem a társadalmi rend elleni panasza, nem is a törke hatalmának irigylése mossa meg ezt a felhívást, hanem a mindanyunk által érzett súlyos helyzet okának keresése és egyszerű feltüntetése annak, hogy a mi munkás erőnk a nagy törke hatalma alá van temetve.

Nem irigyeljük a nagy tőkét, sőt méltányoljuk, ha a törke megfelelő jövedelmét keres, de felajánljuk vége szemben a kérdést, hogy a munkások millióinak ereje és munkaképessége nem olyan törke e egytörve, hogy bármely nagy tőkével a versenyt kiállja?

Sőt felvetjük a kérdést, hogy a munkások erejének fileréte egyesítve nem lehet-e szintoly hatalmas tőkét megteremtani, mely anyagilag is képessé tenné bennünket arra, hogy az általunk végzendő munkát első kézből kaplassuk és mi magunk fogatosítsuk?

Ezen kérdések megoldását tűztük ki feladatunkká, mikor célba vetjük a „Délmagyarországi munkás-szövetkezet” megalakítását, melynek tagja lehet: minden becsületes magyar honpolgár, ki egy közpérfé ember munkaképességével felérő munkát elvégezni képes, vagy szekereseimunka végzésére vállalkozik.

Midőn célba vettük, hogy személyenként 25 kr. beirattási díj mellett egyszer és mindenkorra 3 forintban megállapított és előre lefizetendő tagsági díjából a munkások ereje által oly tőkét lehetne teremteni, mely a szövetkezet részére bármely munka megszervezését és biztosítását lehetővé tenné és biztosítaná;

Midőn e szövetkezetet olyképp szervezni jónak láttuk, hogy Mindszent (Csongrádmegye) székhelyén egy igazgató, egy igazgató és kilenc igazgató tanácsos vezetése alatt tíz tagból álló felügyelő bizottság ellen őrsége mellett, — kik mindannyian a munkások közül volnának választandók — teljesítse a szövetkezet kitűzött feladatát:

Lehetővé reméljük tenni, hogy mi a munkások leszünk a vállalkozók és midaz, a mi a munkaadó által fizettetik, az a mi munkásságunk megfizetésére fordítatik;

Biztosítva látjuk legjobban felfogott érdekeinket, mert azon társaink kezébe tessük le a érdekeink képviselőit, kiknek ugyanazonosok érdekeik azoknak, kiknek érdekeiben működni fognak.

Csak mellesleg említjük meg, hogy szabályzatunk tervezete szerint a tagoktól takarékbetétek is elfogadtatunk, midől a tagoknak lehetőleg olcsón kölcsön nyújthatik és még külön munkás segélyző alap is szerveztetik, melyből a tagoknak rendkívüli segélyezése helyeztetik kiállításra.

Ezekben midőn röviden vázoltuk törekvésaink célját, felhívjuk az összes munkásokat a „Délmagyarországi munkás-szövetkezet”-be leendő belépésre.

E célból aláírási ívek vannak: Mindszenten: Karkas János, Borsi György és Szabó Gáborral.

H. M. Vásárhelyen: Varsányi István L. t. 616. sz. Szentesen Lakatos Ferencnél III. t. 448. sz. Csongrádon Kacsa Jánosnál III. t. 43. sz. Kistéleken Magyar Istvánál 281 sz. Szegvárdok Dák Istvánál III. tized 493. sz. Csanyon Nagy Istvánál 330. sz. Tömörkényi szőlőbelen Lantos Károlynál 440. sz. Dorosmán Rohonka Sándornál III. t. 850. sz. Sándorfalván Janovai Jánosnál 407. sz. Algyőn Zombori Jánosnál 177. sz.

Mártéru Borsi Lajosnál 367. sz. lötve, kik felvannak jogostva a 25 kr. beirattási díjak firdételeire is. Végül ezenfelhívjuk az összes érdekelte munkásokat, hogy a szövetkezet megalakítása céljából Mindszenten 1889. évi febr. 2-án Gyertyaszentelő napján a körházi iskolánál d. e. 10 órakor tartandó közgyűlésem minél számosabban megjelenjen sziveskedjen, megjegyztelven, hogy a közgyűlésre csak azok vehetnek részt, kik már vagy előzőleg beiratkoztak, vagy a gyűlés előtt ott beiratkoztak.

E fontos ügy nemcsak fölkarolását kérve vagyunk Mindszentben, 1888. évi dec. hó.

Mindszentről: Pap Mihály, Karkas János, Borsi György, Ocsai Lajos, Szabó József, Hegedűs Gyóvai József, Jakus Vince.

H. M. Vásárhelyről: Varsányi István, Ambrusz Ádám, Tóth János, Illés Sándor, Illés Ferenc, Nagy Sándor.

Szentesről: Lakatos Ferenc, Puskás Máttyás, Kenyeres János, Kovács Péter, Bal János, Tarnóczi István. Csongrádról: Kacsa János, Lovai József, Pola Mihály.

Kistélekről: Magyar István, Michel Antal, Julház József, Magyar Lajos, Sipka Kovács Lajos.

Szegvárról: Dák István, Hegyi István. Csanyról: Nagy István, Révész János.

Tömörkényi szőlőbelen: Lantos Károly, Lantos György, Tóth Mihály.

Dorosmáról: Rohonka Sándor, Rohonka János, Rác Sándor, Lapeta János, Lapeta Máttyás, Busa István. Sándorfalvánról: Janovai János, Dobos Ferenc, Antal János, Göl György, Buza Antal.

Algyőről: Zombori János, Herceg Antal, Salamon János.

Mártéruól: Borsi Lajos és Tóth Antal. Egyetértés, összerattarás és a siker biztosítva van!

Tájékoztató

a szentesi korcsolyázó és csolnakázó egylet jelen állásáról.

Jó ideje elhangzott ugyan már e lap, hasábjain az „Utóhang”, a mely a korcsolyázó és csolnakázó egyletnek újból való életreklivésére irányult felhívásom eredménytelenségét követte; siker nélkülök voltak ugyan az egyletnek nagyobb arányokban — azaz sportegyletté — való kifejlesztését célzó cikkezeim is és mégis ha most újból fölveszem e tárgyat, azt nem azért teszem, mintha most nagyobb reményem lenne ez egylet fölállítására, hanem csupán kötelességszerűleg, mint annak legújából való elnöke részint azon alkalmából, hogy e lap legújából számában kérdés intéztetett az egyletről, részint pedig azért, mert a szokások 3 évi várakozás elteltével az egylet fölállításáról kell intézkednem.

Az egylet fölállítására előtt e kérdés intézése nélkül is szándékomb volt annak jelen állásáról tájékoztatót, illetőleg részben felhívást tenni közzé azon célból, hogy ha talán akadnának némelyek a korcsolyázó és csolnakázó egylet működésének tovább folytatására, meglegyen az alkalom annak előre állatni.

A legutóbb, azaz 1886. jan. 31-én tartott közgyűléskor az egyletnek volt 12 tagja, 31 firt készpénze, 22 pár korcsolyája, 9 szánkó, 2 szandolinja 2 evezől és 2 teljesen elfuztult állapotban levő csolnaka. Ezen többi tételen kívül, a melynek eladásából 4 firt folyt be, az egyleti fölserzésés ma is ugyanazon állapotban van. Ez nem sok ugyan, de az egyleti működésnek újból való megkezdésénél alapkán mindenesetre jobb, mint ha az egylet fölállítását után némelyek ezen alap nélkül akarnának ilyennem új együletet alakítani.

Azért felhívom az érdeklődőket, a kik a szentesi korcsolyázó és csolnakázó egyletnek működését, annak a ministerium által jóváhagyott alap-

számlája értelmében tovább folytatni akarják, hogy e számdokokat a f. évi jan. 31-ig nálam bejelenteni sziveskedjenek, mert különben ugyanakkor meg fogom tenni a lépéseket az egylet feloszlatására.

Szentesen, 1889. jan. 12.

Szalay István.

A gazdasági „hiszekegy“

(Amerikában*)

Vezess naplót. — Minden számítás rendes szám vitellel. — Az állatoknak rendszeren adj sőt. Ragazkodj! hivatosodhoz. — A gyomok rablók. — Megbizott által senki sem gazdálkodhat sikerral. — Legyen jó, kényelmes lakásod.

Tarts minél változatosabb vetésforgót. — Olvass gazdasági lapokat és könyveket. — A juhoknak száraz almuk legyen. — Minden évben állts nehány fát.

Ne írj alá másodt váltót. — Minden taris a maga helyén. — Kérj tanácsot ügyes gazdáktól tanácsot.

Ne eheztesd földedet. — A műnőség öpen oly jó dolog, mint a mennyiség. — A festék kevesebbe kerül, mint az új deszkák. — Ha jó kert van házad mellett, a doktorral keves dolgod lesz. — A legjövendőbb szemeföld az, a mely a legmelyebb. — Biztosítsd vagyonodat egy jó tőrésatlant.

Az állatoknak ne egyféle eledelt adj. — Csak jó, válogatott magvakat használj. — Minden munkát végezz, mielőtt azt jól végezni lehet; az az ne halogass semmit. — A kút és faskamra közel legyen a konyhához. — Ha nincs a széna számára fészkelő, lyukas lesz a zsebed. — Még egy gazda sem pazarlódott azért, mert nagyon jól megművelte a földet.

Adj a vajaknak szép színt, mielőtt kijönne a ténből, t. i. here és kukoriciszót etetésé által. — Nincs jóly beteti bank a földned. — Sok gazdaság hasonlít a szarhoz; sok nagy rajta keresztül és csak keves marad benne.

Ugy produktál nagy termést, hogy a talaj ne legyen általa szegényebb. — Ne csak gyűjtsd a trégyát, hanem vigyázz is arra jó betakarás által és jól alkalmaz. — A gazdasági eszközökét földel alatt tartasd. A rozsdá és rothadás többit ront az eszközökön, mint a használat.

Nyílt ésszel dolgozzál. — Nyílt fej és izmos kéz teszi a gazdaságot jövedelmesevé.

Az a pénz, melyet otthonod vonzóbbá tételére fordítottál, bőven katar. — A gazda ne csak arra törekedjék, hogy többit és jobbat termeljen, hanem hogy jó piacot is szerezzen terményei számára.

Bő almózás által tisztán lehet tartani az állatokat és meg lehet menteni az értékes tárgyakéval. — Minél drágébb és nagyobb valamely állat, annál több takarmány szükségesíték ahhoz, hogy élő állat egy fonttal növejjék, tehát a hizlalás annál kevesébe jövedelméz.

A tököt lehet könnyen termelni, de mégis nagyon szaporítja és egészségesebbé teszi az állatok eledelét. — Az istállókat jól szellőztess. — A tyúk-állat világo csak, melegek és tiszta levegőjűek legyenek. Ne adj a tojó tyúkoknak csak kukoricát. A homok fűrődje tégy nekik kenpirt is. Ne teledkezzél meg a meszeslérről.

A termelendő növényeket a clima, földi minősége és a piacok szükségletei szerint válassz meg. — Egy kis készbén mindig jó a házban. Sokszor nagy hasznú lehet venni.

Azon egyfontnyú súlyvesztés, melyet egy állat ehezés miatt szenved, két fontnyú vesztésé a gazdára érve.

*) Egy amerikai pályadíjnyertes dolgozat.

A legjövendőbb mezőbörtetés az a korai tavaszi malac, mely nyarón és őszön át legelőre (különösen vörös here legelőre) hajtatik és aztán több éves takarmány által két hónap alatt gyorsan megnövekedtik.

A jövedelméz állattenyésztés feltételei jó állatok, elegendő és egészséges takarmányval való szabályos táplálás, jó istálló és jó apólas.

Végre különösen főfogó a tisztaság: tiszta eszközök, tiszta zuhók, állatok, tiszta földék, tiszta kert, tiszta gyümölcsös, tiszta magvak, tiszta legelő, tiszta udvar, tiszta istálló, tiszta felszer, tiszta etető- és itató vályuk, tiszta víz, tiszta alom, tiszta magtár és tiszta — lelkiismeret.

Világfolyása.

Országgyűlésünknek ugyancsak megakadt a baja az új véderőtvényjavaslattal, a melynek egyik sarkalatos pontja az, hogy a közös hadseregben csak azon önkéntes lesz fölvehető, a ki letudja tenni német nyelven a tisztá vizsgást s ha megbukik, esetleg még egy vagy két évig tartozik mint önkéntes szolgálón. A közoktatásügyi miniszter gróf Csáky Albin számot vetve a törvényjavaslatnak ezen intentionálójú kibocsátott egy rendelet a középiskolák főfogatóihoz, melyben azon utasítást adja nekik, hogy ezentúl az ötdik osztálytól kezdve a német nyelv előadási nyelve német legyen, hogy így a növendékeket négy év alatt képesek legyenek maguktól a német nyelven való jártasságot s a tisztá vizsgához való képzettséget elsajátítani. Az ellenzéki képviselők ebből erős fegyvert gyártottak a kormánypárt ellen s azt igyekeznek kimutatni, hogy ez alkotmány ellenes s a haza vesztelyben förgött, mert ezentúl a magyar ifjak tudni fognak németül beszélni. Hat nem tudja dolga-e az, hogy a középiskolai törvény elrendeli a német nyelvet tanítását s midőn a közoktatási miniszter gondoskodik a német nyelvet oly módon való tanításáról, hogy a növendékek a nyolc osztály végzetelével képesek legyenek németül beszélni is, azt az ellenzék alkotmányellenesnek s majdnem háza árulásnak nyilvánítja? Hat miért tanítatik valamely intézetben egy élő nyelvet? Nem azért-e, hogy a növendékek annak a nyelvnek a gyakorlati életben valamikor hasznát vegyék? Hogy tanultak meg elődeink egykor a latin nyelvet? Ugy, hogy már az első osztályban kellett nekik latinul tanulni, mikor még egy szót sem tudtak latinul.

Ezzel nem azt állítjuk, hogy ez jó volt akkor, de kérdjük: vajon egy élő nyelvet, milyen a német és francia nyelv is, azért tanul-e valaki, hogy ne legyen képes azon a nyelven beszélni? Már pedig ha az a tanár sohasem szól ahhoz a növendékhez németül, hát ki és mikor szóljon hozzá németül? És ha a német nyelv tanításának eddig ez volt az eredménye, hogy a növendék a nyolc osztály végzetelével nem volt képes németül beszélni, vajon érdemes-e azért németül tanulni? Tehát ha egyszer el van rendelve a német nyelv tanítása a gimnásiumokban s reáliskolákban, vagy tanítják ugy, hogy a növendék képes

legyen németül beszélni, vagy ha erre nincs szükség s ha a német nyelv tudása veszedelmes, akkor töröljék el a német nyelv tanítását, akkor kár volna nem veszi valaminek hasznát, akkor kár arra egy órát is vesztegetni. S ha figyelembe vesszük, hogy a német nyelv sikeres tanítását annyira ellenkező ellenzéki képviselők, mint Apponyi Albert gróf, Horváth Gyula s mások a német nyelv terjedésében bírájk, vajjon szabad volna-e rájuk fogni, hogy mivel a német nyelvet beszélik, azért rossz hazafiak volnának? Hiszen eddig is a közös hadsereg hivatalos nyelve a német nyelv volt s az ellen senki sem tiltakozott, mert azt beláthatna mindenki, hogy oly sok nyelvű államban nem lehet a vezénylet annyi fele, a hány nemzetiség van benne képviselve s ha kivétel lesznek a magyar önkéntes kedvéért, vajjon nem fogja-e ugyanazon a jogon követelni a horvát, cseh, morva, lengyel, szlovén, tót oláh, szerb, kisorosz, olasz, sőt még a kucserberis, hogy az ő nyelvén vizsgálják meg az önkéntest? A vita még mindig bevezegve s a tárgy érdekességénél fogva csakugyan az egész országban nagy a kíváncsiság, mire dől el a dolog.

A legutóbbi képviselőházi ülésben Tisza Kálmán négy új törvényjavaslattal nyújtott be, ezek közt a pénzügyi közigazgatás szervezetében eszközlendő változtatásokról szólók. Aután tovább folyt a vita a véderőről szóló — törvényjavaslat fölött s mint az „Egyetértés“ tegnap száma írja, ma Horváth Gyula is — ki eddig a német nyelv oly határozott ellenállásával mutatta meg magát — a javaslat mellett fog felszólalni. Hogy mire dől el a javaslat ügye, azt majd jövő számunkban fogjuk közzétehetni.

A véderő törvényjavaslat ellen, főképp a német nyelv ellen erős állást foglalt el az egyetemi ifjuság s tizenkét megbizottat küldött szét a vidéki akadémiákhoz állásigony támogatása végett. A fővárosi mozgalom sulypontját képezi a tudomány és műgyetemi olvasókör, mely legutóbb gyűléskiválkozó pártolót u. m. Irányi Danielt, Horváth Boldizsárt, Ugron Gáborot és gr. Apponyi Albertet tiszteltelbeli tagokká választotta meg.

Milán király mindaddig senkinek, tehát Vices volt pénzügyminiszternek sem ajánlotta fel egy új kabinet megalakítását. Az utolsó napokban a király fogadta Riszties és Grines urakat, kik kihallgatást kértek, hogy megköszönjék a nekik adományozott rendjeleket; de a kabinettalkotás kérdése az alkalommal nem került szónyegre. Milán király az alkalommal csak megjegyezte, hogy e kérdéssel csak később, alkalmasabb időben fog foglalkozni. Politikai körökben mindenütt kellemetlenül hatott, hogy Garasánni, a királynak régi tanácsadója, most egyszerre nyíltan a leghevesebben agitál a Kriszties kabinet ellen; lapja ma különösen Mijatovics és Georgevics minisztereket támadja meg a legellenségesebb indítattal, miközben még a korona ellen is megenged magának támadásokat.

„SZENTES és VIDÉKE“ TÁRCÁJA.

Miért is láttalak!

Miért is láttalak? Itém miért vetted

Mevengő szép szemed bővös tekintetét?

Miért gyújtad meg szívem pusztító lánghevet,

Mely éget szántelen, vez, ez s ragad feléd?

Hisz én már azt hiszem, megtörtém a szívem,

Felgyújtai többe azt nem bírja seanni sem.

Az édes érzelem kihalt belőle rég,

Most már hideg, sivar mint a jégvert vidék.

És egy kis lángugár, mint szelken ellopott

Égő szemedből, — im szilbám tüzet fogott.

És a kis lángugár most már tűzbesz leve

Eléget — érzem azt, — kiolthatlan hevel

De ellened azért nincsen panasz szavam,

Hisz szem-ogy lánglány ég, okoztam önmagam.

Miért loptam meg szemed égő tekintetét,

Tudhattam, hogy a ki tűzzel játszik, megég.

Csak egyet kérek én s azt tőn meg is teszed.

Imádban olykoron kérd értem Istent!

Hiszen az angyalok imája kedves ott,

Nyer tőn lelkeimé majd enyhítő balszomat.

Tiszaháti.

NYILT SZEM.

(Folytatás.)

„Ést a szegény ártatlan leányt a halálnak kiszól gáttalva látai, kínos benyomást tesz az emberre.“

„Igaz van“ viszonzó a festéshez, „de ezzel csak saját kínosult akaratom megszabadulni. Nem tudtam másépp magamon segíteni, épen ezt a tárgyat kellett választanom. Nem hasonlít-e ehhez Cselészina sorsa? És ha sikerült nekem a kép mindenki vezérlésére egy benyomást hagyni, hogy egy fiatal leánynak ilyen szomorú sorsa borzasztó, felfoghatatlan és iszonyatos. akkor meg vagyok elégedve.“

Rikárd nemsokára visszatért a fővárosba s ház

munkakövet érzett magában. Csak minden valamely kérem dolgozott, akkor felelte el benső kínját, a borzasztó vesztéséért.

Tanulmányai, művészei főrekvéséibe elmerülve majdnem minden társadalmi érintkezést nélkülözött.

Senki sem temetheti el magát a legnagyobb magányba, mint egy nagy városban. A ki ott barátaított és ismerősöktől visszavonult, nemsokára egyedül van. — Senki sem tördök vele tovább, senki sem tudakozhatja utána, s ha az illetékek teszik, mindenkor feltárlhatják régi ismeréseit. Alik kérdezik, miért marad el anyyi ideig s nem tesznek neki szemrehányást, mert ott nem ügyelnek annyira egyébrek vagy tárgyra, mint egy kis városban. Egy kis városban visszavonultni annyit tesz, mint a társadalmiakat hadat üzeni, ezt a furcsa bogarat nem becsújtják meg neki s később csak kevesré szemrehányás és megbánás után fogadják vissza kegyőlköz.

Még Erzsiről is megfeledkezett Rikárd dolgozó szobájában. Neha ugyan gondolt rá, de kínos volt rá néznie őt viszontlátni, pedig e furcsa érzelenről nem tudott magának számot adni. — Szíve sokkal erősebben volt meghatva a szomorú eseménytől, a mely bánat volt; azért nem akart oly fiatal leánynal találkozni, körül meg volt győződve, hogy közelebb már is a barátságos melegebb érzelmek honolts Cselészina kedves emlékeit nem hagyta seanni által, meg Erzi által sem elűnteték.

Ánár a legszigorubb magánosság szükségét érezte, mégis többször tett kísérletet Emilllel beszélni, de még eddig nem sikerült. Soha sem találta oda háza s meg a borméreseken, melyeket látogatni szokott, sem volt szándék melegebb érzelmek honolts Cselészina kedves emlékeit nem hagyta seanni által, meg Erzi által sem elűnteték.

Rikárd nem tudta magának a dologt megmagyarázni. Mily szívesen beszélne éppen Gusztáv unokatestvérével s megfegyélne, hogy fogja ez fel az egész dolgot.

Midőn végre a fiatal festész nehány hónap múlva ismét szükségét érezte, hogy embereket lissón s azért nemhét barátaított fölkereste, azok, kik Emilt és Gusztávot ismerték, azon kérdéssel ostromolták: „Tudja-e már

azon érdekes hírt, hogy a búské Emil eljegyezte magának a csinos divatárusnőt?“

— A szegény Gusztáv egykori menyasszonyával! — Most vilagos volt Rikárd előtt a hamis nyomorult jáék. Aköz már a jószívű, elvakított barát háta mögött cseleztek s megérették egymást.

Ez a körülmény hírtelen más irányt adott a festész gondolatának. Pótosshon akarta a dologt meg tudni s elhatározta, hogy felkeresi régi kedvevett, Erzsiket.

Szerencsére Matild nem volt odahaza, de Erzsike ma még vadalkban, tartozkodóbban mutatta magát mint első ízben. Nem is maradt vele egyedül a konyhában, hanem azonnal a szobába vezetete.

Ita is oly megalgatással és aggodalommal fogadta a festészt, mely a szerencsés és irányában mákor oly nyíjas leánynak neki feltűnt.

„Nem hittem volna, hogy egykori jó barátaimnak oly hamar feltehetnek unalmas vedőlegé,“ jegyezte meg kissé lehorgolva Rikárd.

— Erzsike elpirult, remegés futott végig testén, nem mert föltekinteni s benső megindulástól nem tudott feleletet adni.

Ika végre kis színet után mondá: „Dicsőssön meg nekünk, de mi ott tartunk, hogy Matild minden pillanatban térhet vissza — ott meglegli.“

„Tehát valóban kell tőn tartanom?“ kérdé a festész. „Hiszen be lettem neki unatva, tehát régi ismerősök vagyunk s azért vehetek magamra bátorságot, hogy másodszor eljegyezéséhez szerencsés kívánjak neki.“

— E szavakkal kérdő tekintetű velet a leányokra, de ezek lestittek szemüket s nem válaszoltak.

„Tehát csakugyan igaz, hogy Gusztávom oly hamar adott túl?“ kérdé tovább.

Erzsike igyelelőg bólogott fejével.

„És hogyan mehetett az oly hamar?“ kérdé Rikárd Erzsikéhez fordulva. De a kicsike ismét nem válaszolt.

„Csakugyan megfellehettem előttem,“ folytá a festész: „különben már régen tudhattam, hogy fog lenni a dolog; az akkor itt talált szivartára megmagyarázta mindent. Ugyebár, kevére Erzsike, önök már régebb értettek egymást? Most már szabadon beszélhet, az ugy sem változott a dolog.“

(Folytatás következik.)

Nyilvános köszönet.

A szentesi szabó ifjúság által folyó hó 12 én rendezett táncmulásából befolyt tiszta jövedelmét 15 forint, szüneteltetők a szentesi iparos ifjak egytelének átadai. Mídon ezen összeg átvételét nyugtatam, kötelességemnek tartom, fent nevezett szabóifjúságnak az egytel nevében köszönetemet nyilvánítani.

Szentesen, 1889. jan. 17.

Berceli Diniel,
egyl. pénztárn.

HIREK.

— **Lapunk mai száma kőzhírt akadályok miatt nem jelenhetett meg a rendszer időben, mert a t. előfizetők szives elnézését kérvény.**

— **Zombori Rónay Lajos** megyénk szeretett főispánja jén egészségében érkezett városunkba, hogy a két napig tartott közg. bizottsági ülésen előljöljön.

— **Érdekes hangverseny** rendez e hó 26 án, *Mittele István* hegedűművész közreműködése mellett a helybeli dal és zeneyegylet a városi kőzház nagy termében következő műsorozattal: 1) „Szerelem és bor.” Főfőkar Mendelssohntól, éneki a dalgylet. 2) *Felolvasás.* Irta Csiktorján Lajos, felolvasza dr. Flórá Tibamir ur. 3) *Volgyi Rózsa.* Főfőkar Hermestől, éneki a dalgylet. 4) *Hegedűverseny.* Zongora kíséret mellett előadja Máté István ur. 5) *Szavallat.* Székely László ur által. 6) *Népdalok.* Eneki a dalgylet. 7) *Népdalok.* Hegedűn előadja Máté István ur. 8) *Katona induló.* Kőzházról, főfőkar alkalmata Hoffbauer Ignac, Zekenisérettel éneki a dalgylet. Kezdetre pont eszté 11 órákor. Belépti díj személyenként 1 ft. A tiszta jövedelm az egytel hangyegyletára járó fonditál. A pártoló tagok részére a belépti jegyek későbbintelen fognak. A füllette érdeklődő legkező hangversenyt a művelti közönség figyelmébe ajánljuk.

— **Eljögzés.** Hacker Mátyás eszagrádi takarékpénztári könyveit h. hó 15-én eljegyzete Flórá Ignac kereskedves ledartájt. Lezajenek boldogok!

— **Közönetnyilvánítás.** A szentesi jétékony négyelet alapítóje, illetve a felállításban második évüdu javára közelebb a következő adományok folytak be: Ezy magat megnevezni nem akaró emberbarátok 5 ft; Neumann Jónásné szül. Lóvy Julán úrnőtől 8 ft 14 k; a szentesi 48-as népkörtől a múlt évi nov. 25. 15-én tartott táncigazom jövedelmétől 42 ft 20 k; összesen 55 ft 34 k. Mely jétékony adományokért a négyelet nevében köszönetet fejezi ki — a *wagyleti élökség.*

— **A szabó ifjúságnak** múlt szombaton megtartott bája — amennyiben a négyeseket 60 pár tancolta s mindenki jól mutatott — sikerültek mondható. Tulódsok az ott megjelent táncosnőkről a következő névsor: Káldte be: Domsdi Tereska, Várcsi Tanika, Bányai Mariska, Tóth Ivola, Bakonyi Eszike, Szépe Tereska, Varga Eszike, Sarkadi nővérek, Csák Mariska, Kreszmann Rozka, Jelenfi Mariska, Hedrich Eszike, Soós Ládika, Kottvics Jucika, Zsoldos Juliska, Tancos Ika, Szrenkai Lina, Szatmári Tereska, Varga Eszike, Virágos Juliska, Kiss Boriska, Balogh Juliska, Erzsike, Szabó Juliska, Borsos Eszike, Gerecs Juliska, Pap Mariska, Soós Juliska, Bányai Ann, Dancs nővérek, Bori Juszitka, Varga Juliska, Lantóky Mariska, Varga nővérek, Bányai Gizella, Illyi Berta, Balogh Eszika, Pári Eszike (Göcsényradról), Zsibrit Honka (Kuszenmártóron), Koloscsányi Iónka, Batik nővérek, Kone Juszitka, Pap Eszike, Halász Tanika.

— **A szentesi ágost hitv. evang. egyház** presbyteriumának múlt vasnapon tartott gyűlésében a lelkes örömmel jelenté, hogy a bányakerületi érdemes püspök ez idén a Zsedényi-tele 100 forintos egyik stípen diumot Salim Góznak, az egytel derek tantórnak juttató. Holik L. gondnok a presbyteriumnak tudomást a hozza, hogy a temetőbe a nagyújly vívezető árkot várhatóan végezése alapján kúszása s a kúszott földdel a temető löpöst nagysította. Abffy Zsigmond városi mérnök urnak, a ki a kiemelt földmunka köb mennyiségét s munkadíját kiszámította szives volt, közönséig szavaztatni. A legkezőlebb megtartandó közg. ülése február 3-ára tözettek ki. Gondnoknak egyhangulag továbbra is Holik Lajost hozzák a közgyletes nevastása.

— **Ma lesz a jétékony négyelet** bája, mely egyzersmind városunk intelligenciájának találkozására is leend. Hggy fény tekintetében nem lesz hiány az kétségeltem, csak ne hiányozzék a mulatság főkölléke, a fesztelen jó kedv s akkor el lesz érve a cél. A nagyszámú rendezés — mint halljuk — buzgó fíra dőzök azon, hogy ez a jó kedv kitartó táncosok által biztosítva legyen.

— **Kormánybiztosi számadások.** Mint hírik, a kormánybiztosi számadások 61 napjában ládában becsomagolva érkeztek le a tansúlathoz Borsos Gábor közgk. miniszternek aural átírásával, hogy azok a fősánvevősek által is fíllit vannak már vizsgálva s rendben találhattak. Tisztelettel meghajlik az illetékes fórum jóváhagyó záradéka előtt, csak az hangzik kíséssel turesán — ha igaz, csak az *utópróssza több ezer frt* lett volna kiadásba véve. Előre megjegyzetik, hogy ily furesza hírek keríngtek egyes tételekről már évekel óta, hők mi igaz a dolgan, az megköllő a számadásokból lehet csak megtudni.

— **Mulatságok napjára.** Ma lesz a helybeli jétékony négyelet bája a nagyvendéglőben, e hó 26 án vasár előtt a közgylet e hó 26-án iparos ifjúság a kispáci 48-as népköriségben, 27-én vegyis vasár napján a 48-as népköriség snajit helyiségében, 29-én a helybeli közismadatiársulat saját helyiségében, február 3-án a 48-as népköriségben a 48-as kör helyiségében. Aztán következnek az iparos ifjúsági egytel bája — napját jóvó számunkban közöljük; farsang utolsó napján pedig lesz a dal- és zeneyegylet álaros bája. Van tehát mód és alkalom mulatni.

A vármegye közg. bizottsága h. hó 17-én és 18-án tartotta múlt Rónay Lajos főispán ur előlkéte alatt január havi rendes ülését, melyen a bizottság kebelében működő albizottságok és küldöttségek az 1889. évr megalkottattak. *Böröm viszálló küldöttség:* Elnök: Stammer Sándor alispán, tagok: Kiss Zsigmond, Ujhelyi Nándor, Dósa Béla, Eder János. *Erdő rendezési albizottság:* Stammer Sándor, Novák József, Fekete Márton. *Erdői kőházosi 11-od fokú bíróság:* Kiss Zsigmond, Fekete Márton, Halus József, Novák József. *Fegyelmiválasztmány.* Rendes tagok: Lévy Ferenc, Csabi Andor, Kiss Zsigmond, Halus József, pótagok: Vadász József, Bányai József. *Felhasználói küldöttség:* Toth János, Kiss Zsigmond, Bányai József, Szedor János. *Gyémányi felelősteli küldöttség:* Stammer Sándor, Toth János, Balogh János, Soos Pál, Kiss Zsigmond, Fekete Márton. *Sima Ferenc, Halus József, Flórá János, Szedor János.* Ez alkalommal a kir. adófelügyelő felolvasta december havi jelentését a vármegye adóügyi viszonyairól, és szeríet egyenesen adoban befolyt 39,144 frt maradt év végével hitrelek 103,379 frt. Kellemetlenül érintett mindenkét azon körülmény, hogy igen sok polgár adófelbőlezést azért kellett elutasítani, mivel a felbőlezési határidőt meg nem tartották.

— **Uj felbőlezés.** Szentes város közgyletének azon határozata ellen, melyben a városi nyílvartártót és ügyézt illetőleg a szabályrendelet módosított, azu indokból, hogy a zugirászat hivatalos év szármak alatt sem gyakorolható és a közgylet egyáltalán nem lehet illetékes törvénybe ütköző cselekmény gyakorlása céljából két hivatali összehajásatani, ugyanazon közgyleti tagok, kik az ezen statutum módosító határozat alapját képező közgyleti végés ellen felbőlezést éltek, mint halljuk — igen udvarias hangon szorokoztatt felbőlezést alkak be. Azt hisszük, a felsőbb hatóságok határozatait az ugynevezett itező férfiak felbőlezést, leguább ez ügyben alaposnak és törvényesnek elismerem nem fogják.

— **Országos vásár.** Nagy vitakozás tárgyát képezte az ez idei télti vásár megtartásának ideje, a mennyiben a vásár ideje a napntában febr. 2-ára van kitűzve, tehát sokan azt hittek, hogy febr. 2-án lesz a vásár. Azonban minthogy imnapra csak febr. 2-á a vásár előtelveh hétén, vagyis e hó 27., 28. és 29-ik napján lesz megtartva.

— **Közgyleti.** Holnap csak vasárnap n. u. 6 órákor lesz a kuszúionak ez évi rendes közgylete, melynek legfontosabb tárgyát az alapszabályok győres módosítása képezi. Már e tárgy is eléggé fontos, hogy a kaszinói tagok minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— **Felolvasást** tart holnap d. u. 6 órákor a 48-as népkör kispáci helyiségében Beszédes István, a népkör főjegyzője, mely felolvasásról a körtagek e helyen is értesítettek.

— **Eszkívő.** Vesseri István városi hivatalnok h. hó 17-én a helybeli ref. templomban örök hűséget esküdtő Borsos Szabó Mariskának. Legyenek boldogok!

— **Felolvasást** tartott e lap szerkezője s körölkő a helybeli polgári körben e hó 17-én elég szép számban egybelyűlt körtagek előtt, mely felolvasás tárgyát, a vad népek válása képezte. E hó 31-án ismét lesz felolvasás, azu esztőköt d. u. 6 órákor, melyen nem körtagek is szivesen láttnak. Addig is felhívjuk a körülményre az érdeklődők figyelmét.

— **Szépén folyik** a helybeli kölönös segélyszövetkezet újbbi részvényálarítása s IV-ik ciklusra s ez alkalommal újbbi figyelmeltetjük az érdeklődőket, hogy még e hónap végéig intődjék nélkül lehet új részvényt váltani.

— **Egyleti gyűlések.** A helybeli kölönös segélyszövetkezet igazgatóságának e hó 20-án d. e. 11 órákor, az iparos ifjúsági egytel választmányán ugyan az nap d. u. fél 3 órákor, a polgári kör választmány. 21-én d. u. 4 órákor rendes ülést tartanak, melyre az érdekeltek figyelmét e helyen is felhívjuk.

— **Hármas eskívő.** E hó 23-án három testvér fog egyzersen eskívni a helybeli ev. ref. templomban u. m. Dóci Imre, Sándor és József, kiknek szülői Dóci Imre és Keresztes Nagy Julianna. Igen természetes, hogy ily rendkívüli alkalommal nagyobb számú vendégesség lesz, a mihet hely is kell; azért az örömszülők az ipartestület helyiségét — a szimadika céházát — vették ki.

— **Felterjesztés a zugirászat ügyében.** A szentesi ügyügyi kör azon alkalomból, hogy Szentes város közgyletűs Juhász János zugirászatnál vádolt városi adónyílvartartó érdekelten kimondotta, miszerint szerződés és kérévény szerkesztésével a városi nyílvartartó a közgyletűs tudta és beleegyezésével foglalkozdik, felterjesztéssel élt a m. kir. belügyminiszterünkhöz, melyben felhívta a miniszterün gyímet azon körülményre, hogy Szentes képviselőtestüete ezen kérdéses ügyben az országos törvénybe ütköző határozatot hozott. — Még semmi tudomást nincs ezen felterjesztés sorsáról, a minthogy a miniszterium által netán lett közbeszólt intézkedésekről az illetékes hivatalos hatóságokon kívül tudomást semki nem bírhat. Nem akarunk ezen, jobb ügyből melő lekeselődést vedett ágház, mielőtt az illetékes felsőbb fórumok határozatait megkőznék, szölni, nehogy úgy látszasson, mintha a hozandó határozatunk elébe vágni akaránk; annak idején azonban nem fogunk késmi annak kimutatásával, melyben volna szerelmes a felelőzések alatt álló határozat városunk érdekeire avagy egyáltalán indokható és a közérdekből?

— **Szerencsésen névnap.** Ugrai Antal volt városi állatorvos, ki utolsó időikben sokat betegeskedett, e hó 17-én éppen akkor, mikor ajánlott levelet akart feladni, szívszélhűzés következtében a postahivatalban összevagyott s meghalt éppen neve napján. Tetemése ma délután két óra táján fog végtelenül. Nyugodjék békében!

— **Egyikösség és öngyilkosság.** Folyó hó 14-én éjjel Dorosmán Dudás János 16 éves ifjú haldól hazatért közben az utcán Barna Mari 16 éves kedvesét szerencsétlenség miatt revolverrel lelőtte, önmagát pedig szíven

lőtte. A legény azonnal meghalt, a leány még él, de mivel tudjék meg van sérve, nehezen épül fel. — **A németalföldi király állapota,** mint egy brüsszeli levél tart jelenli, ismét rosszabbra fordult. Fájhatlmai némilag enyhültek ugyan, de az orvosok a fejedelmi vedet körül tett eddigi tapasztalataik után ezt a felolvasás jelenek tekintik. Amsterdamban folyvást olyan a hangulat, a melyből kitűnik, hogy a lakosság el van keszlvé minden pillanában bekövetkező katasztrórára.

A budapesti értéktőzsdéről.

(A „Magyar Mercúr” lett tudósítása.)
A német trónbővező elosztata azokat az aggodalmakat, melyek a mult heten a politikai helyzet és a gazdasági állapotok tekintetében metáin itt-ott még fennállottak. A pénzpiác is folytonosan járul, ily annyira, hogy a mult heten az angol, a német, a francia és a belga bank kénytelen volt a kamatfelosztást leigyltetni az értékpapírokra helyezett ismét teljeseen megnyugtatás és a konzervé a napokban a legjobb tőzsdéi viszonyok között fog megindulni.

Járások a mult heten. Kisgy gyűntek, de most már ismét emelkedő irányzatot követnek és a mult heti veszteségek már teljeseen behozták. Egyéb befektetési értékek, mint elsőbbségek és záloglelték igen szűrők.

Bankrézvények közül csak a két hitelrevezény győnt, de különösen a török és szlárd az ifrány. A közelségi mérleg közzétételei e török ellenkel lendületet fognak előléteni.

Közlekedési vállalatok értékei még mindig tartják a szlárd iránlyt, különösen a magyar garantizott vasutak részvényei egyre emelkednek.

Árványallati értékek közül a malomszervek egyrémelyike e-ökent, a többi e nemű értékek csendes forgalom mellett áll változat.

Takarékpénztárak részvényei igen szűrők és jelentékenyen emelkedtek.

Sorsjegyek szlárdok, de keveset változtak. Váltak és érváltak valamely drágultak.

A nevezetesebb értékek árfolyamváltozásait a következő kis táblázat mutatja.

	Jan. 7.	Jan. 14.
Magyar aranyárjárdék	101.80	101.75
„ papírárjárdék	93.95	93.70
„ vasit. kötésben	14.50	14.25
„ hitelrevezény	315.25	314.50
Országk. hitelrevezény	912.30	912.00
Magyar értéktőzsdéi vasut.	175.50	175.75
Kassa-odobergi vasut.	141.75	15.75
Pesti hazai előt. takarékp.	7.25	8.00
Egyesült fővárosi	48.00	51.00
18.00 oszt. állami sorsjegy	139.50	141.00
20 frankos arany	9.52	9.54
Válto Londonra	120.75	121.00

A „Magyar Mercúr” előléstésai ára félretek csak egy frt. Mutatványzómot közöszeggel küld a kiadóhivatal Budapest: Hatvani-utca 17. sz.

Ényiltet.

E rovathoz közlétekrét nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Farbige Seidenstoffe von 60 Kr. bis fl. 7.65 p. Meter — glatt und gemustert (circa 2.00 versch. Farben und Dessins)
Schwarze, weisse und farbige Seiden Damaste von fl. 1.40 bis fl. 7.75 p. Met. (88 Qual.) — versendet rohen- und stückweise porto- und zollfrei das Fabrics-Depot G. Hensberg (K. u. K. Hofliefer.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 Kr. Porto. (.)

Arverési hirdetésny.

Alólrott, mint bíróságilag kinevezett zárgondnok ezemel közhírre tette, miszerint a nehai idősb Mees Balogh Ferenc hagyatékához tartozó:

- 1) házi butorok, gazdasági eszközök, 10, telén, ökrök, juh és disznóból álló ingóságok,
- 2) a Szentes városi II. tized 307 néperszámú házban levő,
  - a) 1. bolthelyiség, a hozzátartozó szoba és mellék-helyiségekkel,
  - b) 1. kovácsműhely a hozzátartozó szoba és mellék-helyiségekkel,
  - c) 1. bogárműhely a hozzátartozó szoba és mellék-helyiségekkel,
  - d) egy 3 szoba, konyha, kamra, pincé-ből álló lakoszaly az udvarban levő s a fenemeltetkezh nem tartozó istálló, kocsiszín stb. mellék-helyiségekkel és az utcai mastráral,
  - 3) a nagyhegyi telekőnyvileg 4^{1/2}000 holdnak kitűntetett szőlő a rajtalevő ugynevezett gyűnyháló,
  - 4) a vekerlapost, telekőnyvileg 33^{1/2}000 holdnak kitűntetett szántóföld a benevelő 34 holdnyi (1200 négyzetölöl méter) buzavetést és szántón 1200 négyzetölöl méter szántóföld 5 holdnyi terével s a mellétette levő 14 méter hosszú, 5 méter széles, válygofalu zsinyleti tetejé állatállvány és 1 téglakút s ezek körüli tanhelyiségekkel,
  - 5) a szentesi 6775 és 7457 sztyklyben foglalt telekőnyvileg 28^{1/2}000 hold kisölkői szántóföld a nagytelekét több fele részre, a rajta levő tanpátelekkel és a benne levő, buza és árpa vetéssel,
  - 6) ugyanezek a kistöklen levő s telekőnyvileg 252^{1/2}000 holdnak kitűntetett kaszáló és legelő rajtalevő összes tanpátelekkel;
  - 7) Vagati a bolkenyven telekőnyvileg 6^{1/2}000 holdnak kitűntetett másod folyó 1889. évi február hó 4-én d. e. 8 órákor megtartandó nyilvános arverésen és pedig az első pontban említett ingóságok a Mees Balogh Ferenc fidei commissari heredit. örökösöktől, 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. ut. 6-7 ut. ingatlanok és tartozások Hoffer Antal kir. közegety ur hivatalos helyiségében az ugyanott megtekerülő arverési telekét mellett 1889. évi szeptember hó 29-ig tetteje ideig haszonbérbe és bérlő kiadtnak, illetve az azokban levő buza és árpa vetések eladtnak.

Kelt Szentesen, 1889. évi Január hó 13 ik napján.

Dr. Matáffy Ferenc,
ügyvéd.

Eladó zongora.

Néhai Mezei János k.-szk. mártóni kántor tulajdonát képezett, egészen jó karban levő zongora, jutányos áron eladó. A zongora Marschall Endre tanító ur lakásán bár mikor megtekerthető.

Vegyes hírek.

— **A kinek legnagyobb szakálva van a világon!** Chicago amerikai városban az ismeretes helyzetben, hogy a legszobos szakálú ember a világon az ő városukban tartózkodik E derek urat Kun Ádámnak hívják, most 60 éves, különben német származású. 11 éves korában már borotválkozott; 20 éves korában, mi kor bevettek katonának — szakálá már 5 láb hosszú volt. A feygyezzerkapotoknál nagyon alkalmatlakodott neki e szép szakáll, s nagy sajnálatára képleylen azt látte levőlen. Mikor a katonaságot elhagyta, Amerikába költözött, szakálát ismét megővezette. Meg is nőt az 6 lábnyira, ekkor a chicagói múzeum számára a esoda szakálát 65 dollárért megvették. Most 12 láb hosszú a híres szakál; hogy járásban ne akadályozza, őv gyantát eszvarja körül a derekán. Ha meghal, a chicagói múzeumok hagyja örök emlékeztel.

— **Pőr — 100 csökört.** Finch Nathaniel new yorki ékeszerész kirakójában Miss Eitelwadiak nagyon megélszett egy karperce „A ki ly karpercecel megaféndekezo — kiáltott a fiatal leány — azt szivesen megcsokolám szászor.“ Meghallotta ezt Nathaniel s ajakától tett a misnek, hogy a karpercet oda adja neki, ha minden nap megcsokolhatja száját — míg a száz csök le nem telik. A miss nevetve beleegyezett, beleegyezett még abba is, hogy ezt írása foglalkaj. Az ékeszerész ezután pontosan mindennap megjelent a szép leánynál, megcsokolta, aztán távozott. Így ment ez egy darabig, de később a leány unni kezdte a dolgot és csak homlokát nyújtotta a csökra. Ezzel nem volt megelégedve Finch ur, ő piros szájhöz formált jogot. De erről a leány már hallani sem akart. Finch ur tehát írásbeli szerződése alapján beperelte a kasszonyt a még hátralevő 68 csökört.

— **A hűség jutalma.** Egy zulu főnök rabló hadjárata ment. Par nap múlva híradt udjak jelenek, hogy elesett. A hűséges feleség erre nagy jajgatásban tört ki. Hogy fájalmát annál jobban kimutassa, haját, szendőt is leborotváltatta, s minden reggel meg este könyveivel öntözte ura tres fekhelyét. Harminnap este beült a főnök, éppen mikor siránkozott a feleség, de tarfelével oly utalatosan találta, hogy abban a nyomban — elkergette. Azóta már más feleséget is választott.

— **Oh, azok az asszonyok.** Egy vidéki pap nyitlterében a következő mutatósság nyilatkozat jelent meg e címmel: „Nöm kívánatára.“ En alulit a nyilvánosság előtt kijelentem, hogy koresmába, vagy bármí néven neveződő harórháza soha többé nem megyek és ennek alapján fölkerem barátaimat és ismerőseimet, hogy ki-meljenek meg egy szóval is, a főt említtet helyekre hogy kövessen őket. Továbbá föhatalmazdom adom, bárki legyen is az, ha személyemet az említtet helye-

ken meglátja, 50 frtot, azaz ötven frtot a városi szegény árak javára tölem követhet vagy bíróság behajlat. Ad, 1888. július 1. T. . . . E . . .

— **Bó istenáldás!** Spanyolország egyik kis városkájába nonrög tért vissza egy eddig Amerikában élő 93 éves özvegy, a ki szülőföldjét már 70 év előtt hagyta el. Gyermekei és unokái száma 107 re rug, nem is említve számtalan vejét. E nagy család saját cö/hajdóján jött vissza szülőföldjére. A biztelerre méltó örög ur az egész Amerikai heköborította, legutóljára Bostonban volt nagy beíkereskedés. Hátrusor nősült, első neje 11 gyermekkel ajándékozta meg, a második 19-el. Harminadszor 55 éves korában nősült, ekkor még 7 gyermekkel szaporította a családot. Legöregebb fia 70 éves, eddig 17 unokával örvendeztette meg apját, ezek közt a legöregebb már 45 éves. A család áll 16 leányból, 23 férjéből, 81 unokából, 84 ösuokából.

— **Olaj és vaj.** Egy Olaszországban utazó idegen szemlemlényeslett azt a vendégfősnök, hogy miért főznek mindig olajjal — mikor a vaj izletesebb. Ah uram, hisz az olaj nemesebb. Hallotta-e példán, hogy a cárt vajjal kentek föl?

— **A gyilkosság hete.** Angliában, de különösen Londonban napirenden vannak a gyilkosságok s mint-hogy a gyilkosokat többnyire elfojak egymást éri a kivégzés is. A mult héten sem kevesebbet mint öt embert végeztek ki Angliában a gyilkosság miatt. Ugyancsak a mult héten egymást érték a beíteres rablogyilkosságok. London közvetlen köveleben, Warwickban, a rablók betörték egy Watkin nevű ember házába. A rablókát a házbellek észre vették s tűzön kezdtek, mire a gazok a Watkin fiát lölették, aztán elmenekültek. Ennek nem csekélybél feltűnést kelt Jenks huszonegy éves festő gyilkossága, a ki jégveszt a műtermében ölte meg s aztán három nap buklokás után maga jelentette föl magát a rendőrségnek. — A napokban varradóra John Henry Gulice ölt meg Londonban az East Enden egy fiatal leányt, a kit a hasfőlmetező módjára meg is csontított.

— **Végzetes kártyajáték.** Hont-Börszönyben borzszató módon állt bosszút az olaváló koresmáros Szabó Mihály igaz emberen, a ki néhány nap előtt kártyázás közben 135 ft kespénzt meg egy váltót elnyert tőle. A koresmáros maga zaklatta Szabót, hogy álljon le vele kártyázni, s addig erőltette a szerencsét, míg a vendég mindöré pénzt elnyerte. Ennek dacára tovább is játszottak, s mikor a koresmáros újra vesztett, egy száz forintról szóló váltóval fizetett. Ezt a váltót később nem akarta kiváltani, mire Szabó azzal felelt, hogy eladta valakinek 70 frtot. A koresmáros a beíreltetésük föl tartva könyvtelen volt a váltó ut tulajdonosának fizetni. Másnap Szabó hement a koresmára és bort kért. A koresmáros erre kiséített, de eszklamar visszatért egy revolverrel s Szabót kétszer fejbe lölte. A bolog-

tan ember pár óra múlva meghalt. A gyilkos koresmáros előtört.

— **Furfangos székely** Egyik háromszéki községben egy székely gazdának volt egy darab vízmosási helye, melynek semmi hasznát sem tudta venni, mivel évenként több rendben előtűtötte a víz, s tanulni pedig annál kevésbé lehetett. A ravasz székely következő elmes módon szabadult meg földjéről. Sötét éjszakakor a föld egy bizonyos pontján szalmát gyujtott meg s alattabban azt a hirt erőszék szelnek, hogy ott roppant kőves van elásva s az gyul fel. A faluban sokan hittek a híreknek s egy ember — kinek személye volt a kieneskeresés — elhatározta, hogy személyes meggyőződést fog szerezni a dolgról. Eljött Szent György napján, midőn a néphit szerint a föld gyomrában lévő kienesek fel szoktak gyulni. A torony óra 12 ót üt s emberünk lesben áll s csakugyan a földből láng tört ki. Másnap siet a tulajdonoshoz s hosszú alku után jó árban megveszi a földet s azóta éjjel-nappal turja azt. Még eddig nem talált nagy aranyt a drága földön egy fölteljen zombot sem, de erős reménye van, hogy előbb utóbb rá fog találni a kienesre.

Rövid hírek. — **A budapesti alagút** mult évi jóvételme 69.968 frt 46 kr. — **Budapestben** a mult évben összesen 115 válóper indítatott. A zsidó felekezeti-közből került ki az aránylag legnagyobb szám, mért 47 zsidó házaspár választott el — 500.000 krejárt szedtek ki e napokban az E. M. K. E. javára Kolozsváron elhelyezett 1000 perselyből. — **A párisi világtaláltsíts** területén majus 5-étől november 5-éig 8000 rendező lesz naponként. — **Artzi tal Szalontia.** Szalontia város képviselőtestülete elhatározta egy artzi köi föllállítását. — **Budapestben** a mult évben született 16.305 gyermek, meghalt 13.941 egyn. — **Kossuth Lajost** eddig 90 város választotta meg díszpolgárává. — **A főváros** érkölcseleenségeről mi sem tanusokhat jobban, mint az, hogy a mult héten született 361 gyermek közül 116 törvénnyelen. — **Rettenetes dom.** Egy temesvári nőrjósusé azt álmodta a napokban, hogy leányát a padlásról lehajgált gabonás szakkokkal agyonlötöttek. A rettenetes álom olyan hatással volt rá, hogy hangosan jujgatót kezdett, míg végre gyermekei felkeltek. Felült az ágyban, zavartan tekintett maga körül s elkezdett összefüggéstelen szavakat beszélni. S ez az állapot nem változott másod-, harmadnap sem, a mikor végre belátták, hogy a szerencsétlen asszonyt megörijtette a rettenetes álom. — **A póterfillérek** a mult évben 9/4 millió lírára mentek. — **Franciaországban** a hazasságok közül 13 százalék gyermektelen: száz házaspár közül 24-nek van egy gyermeke, 21 nek kettő, 14-nek három, 5 nek négy. Legtöbb gyermektelen házaspár el Normandiában és Gasconyban. — **Nagyváradon** lovasút építést tervezik s az engedélyt már meg is kapják a vállalkozók.

Peti Bátyám.

Nem volt olyan áldott ember,
Nem volt a földnek több hátán,
Mint a milyén az én kedves,
Meghódolt Peti Bátyám.

Küevette a világot,
Sors esapít fel se vette;
Írámi történt, nagy közönyvel.
Azt mondta csak: „Teringette!”

Telt hombárral, duzzadt zsakkal
Meg volt rakva a kamrája.
Szentoföldje bőven termelt,
Akar csak egy kincses bánya.
Cseledei: béres, szolga,
Bojtár, kocsis loptak egyre.
Jár jól tudta, nagy közönyvel —
Azt mondta csak: „Teringette!”

Jó rokonok, ismerősök,
Soh' se látták nekünk mását.
Váltóikra tástént írta,
A keze kereszt vonását.
Egyszer aztán a kezesség...
Vagyónát felmondott.
Bár koldus lett, nagy közönyvel
Azt mondta csak: „Teringette!”

Vagyónából a mi maradt,
Dociorra meg patikára,
— Beteg volt az egész család! —
Az is elfolyt nem sokára.
Felcségett, gyermekeit
Lassanként mind eltemette.
Maga maradt a nagy közönyvel
Azt mondta csak: „Teringette!”

Am de egyszer gondolt egyet
S ide hagyta a világot,
Elment le a jót megnevezni,
Hisz rosszat lent sokat látott!
Ott fedett a ravatlon,
Rokon nem volt közöltötte,
S hídig alja mintha most is
Mondta volna: „Teringette!”

Jelenfi Ede.

Hasznos tudnivaló.

Hogy bánjunk a zsebróval.

Egy az óraművészek körébe vágó szaklap a következő józan tanácsokat adja, melyeket különösen a vidék közönsége vehet figyelembe, a hol nincs mindenütt köznévl az óras: „Egy jól járó zsebró nagyon becses

jóság és a legnagyobb figyelmet érdemli! Huzak pontosan mindig ugyanezen időben, legjobb felkészüléssel. Lelekveskor ne tegyék az órárt marványlapra, vagy egyáltalán hideg tárgyra, mert egy finom órának a hirteleni hőváltozás miatt könnyen elpattanhat rugója, azonkívül a hideg az olajra is hat, s ennek következtében a kerekék lassabban működnek s a járás sem lesz oly egyenletes. Legjobb, ha a zsebrót részint feltejtjük valamely puha tárgyra, lehetőleg azon állásban, melyben zseblukbe nyugszik. Szabadon fűgészteini sem tanácsos, mert így nagyon könnyen ingásba jöhet, a mi nagyon megzavarja az óra járását. Fő dolog, hogy a fedőt mindig pontosan rázárjuk, s ha tisztán akarjuk tisztítani tartani, külön bőrzecskő viselése nagyon ajánlatos. A posztó- és vászonnal belet zsebekben a sok dörzshőadás és használat által posztuncsékék támadnak, melyek lassan-lassan az óra gépezetbe nyomulnak. A hűtés a lehetőleg pontosan beilló legyen. Az a nézet, hogy az óra igazításnál nem szabad a mutatót hátrafelé forgatni, téves. Ugy kell forgatni, a hogy közelebb kerüljék el az illető számtól, melyet az idő jelez, s ha hátrafelé hamarabb elérjük, pl. a hármas számról hamarabb elérjük a tizenketvőt, jobb, ha hátrafelé mintha előre forgatjuk. Időről időre az óra belsejét tisztíttatunk kell. A benn lévő olaj idők folytán felszárad, por gyűlik a gépezetben, mely annak működését nagyban gátolja, sőt meg is állítja. A ki azt akarja, hogy órája mindig pontosan járjon, évenként legalább egyszer meg kell hogy tisztíttassa.”

Irodalom.

A Szőlészeti, Borászati és Gazdasági Lap ez évben már fennállásának 10-ik évfolyamába lépett és január 1-én első száma a következő érdekes és tanulságos tartalommal jelent meg. I. Szőlészeti és borászati közlemények: 1. „Lapának és phylloxera”. 2. „Január havi teendők a szőlőben és pincében”, mind két cikk a szerkesztő Maurer János jól ismert tollából. 3. „Néhány szőlőgazdálkodási képezzetese a téli fagyoktól szemből”. 4. „Édes borok érszékének előmozdítása”. 5. „Milyen a jó pince”. II. A mezőgazdasági rovataban: 1. „Év fordultóján” című népies nyelven tartott előadás a rovat vezető Réti János, gazd. int. tanár kitűnő tollából. 2. „A költők talajnak mag alá való elkészítése”. A többi rovatok mint „Gyöcsök”, „Vidéki levelezések”, „Irodalom és egyetlek”, „Kérdések és feleletek” stb. sok közhasznú tudnivalót tartalmaznak s helyes, ételek szerkesztésre vallanak. E lapot szőlőszet s borászat, nemkülönben mezőgazdasággal foglalkozóknak melegen ajánljuk. Megjelen határozott kétszer, 1/2 ívnyi terjedelemben. Előfizetési ára egész évre csak négy forint Szerkesztő és kiadja: Maurer János, Kassa, „Maurer-udvar”. Muttatványszámokat szívesen küldök.

Feladás szerkesztő és lapfajtádos: **Baldizovits Verbert.**

Hirdetmény.

Szentes város hatóságánál alkalmizásban lévő rendőrök és hivataloszlak részére 1889-ik évben esedékes róta illetmény előállításra nevezetesen:

Sótártek szidó posztóból 3 darab nyári, 3 darab

téli magyar dőlmany, 3 darab nyári, 3 darab teli magyar nadrag,

vitórlavászból 52 darab zubbony, 44 darab lenyegyel nadrag, 8 darab magyar nadrag, továbbá,

14 darab képzőstő naci sapta, 15 darab pörge kalap, 21 darab karkötő, 24 darab katona nyakkendő, és

36 pár nyári, 36 pár téli eszma elkészítése zárt ajánlati verseny útján a tanács által szabadon választandó vállalkozónak ki fog adatni.

Felhivatkozni kívánók, hogy lepecsételt borítékba zárt, 50 krajczáros bélyeggel ellátott ajánlatukat, a vállalati öszvegek megjelölés 10% bíránt pénzrel s azon irántkozatal, hogy a feltételeket ismerik, azelőtt tanácsoknál — kinél a felteletek hivatalos órák alatt megtekintődik — f. évi Jan. 21-én d. u. 3 óráig adják be, annyival is inkább, mivel a retán elkésvé beadott ajánlatok figyelembe vétetini nem fognak.

Szentes, 1889. Jan. 9.

Nagy Imre,
tanácsnok.

171

Csongrád vármegye alispánjától.

1889.

Pályázati hirdetmény.

Csongrád vármegye törvényhatósági bizottságának 1889. évi február hava második felében tartandó rendes közgyűlésén a következő vármegyei tisztii állások fognak választás útján betöltetni, u. m. a vármegyei árvászekelő, egyenként 1000 ft. évi fizetéssel és 300 forint lakbér illetményvel javadalmazott I-ső, esetleg II-od, vagy 900 forint fizetés és 300 forint lakbér illetményvel javadalmazott III ad osztályú ölnöki állások, esetleg a vármegyei közigazgatásnál: 800 forint fizetés és 200 forint lakbér illetményvel javadalmazott I-ső aljegyzői, illetőleg 750 ft. fizetés és 150 forint lakbér illetményvel javadalmazott II od aljegyzői állások.

Míról a pályázati kívánók oly felhívással értesítettek, hogy pályázati kérvényüket az 1883. évi I. t. c. ben meghatározott hivatali képességet igazoló okmányokkal felszerelve, legkésőbb 1889. évi február hava 15 ik napjáig méltóságos Zombori Romay Lajos főspán urhoz küldjék be, megjegyezvén egyuttal, hogy a választás érvénye csak 1889. évi december 31 ig, vagyis az általános tisztújításig tartandó.

Szentesen, 1889. évi január 12.

Stammer Sándor,
alispán.